

**STICHTING FELLOWSHIPS
SCHEEPVAARTMUSEUM AMSTERDAM**

JAARREKENING 2016

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam
Kattenburgerplein 1
1018 KK Amsterdam
Kamer van Koophandelnummer 34259272
RISN nummer 817238621
Toekenning ANBI status 29 mei 2012

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Inhoudsopgave:

Bestuursverslag 2016	blz.	2
Balans per 31 december 2016	blz.	4
Staat van baten en lasten over 2016	blz.	5
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	blz.	6

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Bestuursverslag 2016

De Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam bestaat sinds 1 november 2006. Zij heeft tot doel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen naar de collectie museale voorwerpen in beheer van Het Scheepvaartmuseum. De Stichting realiseert dit doel door beurzen aan te bieden en financiële middelen te verzamelen om deze fellowships ook te kunnen toekennen.

In 2016 deelden de historici dr. Gijs Rommelse en dr. David Onnekink het Dr. Ernst Crone Fellowship voor onderzoek naar de symbolische rol van vlagvertoon op zee in de internationale verhoudingen tijdens de vroegmoderne tijd. Bestuurders lieten voor een breed publiek het heldhaftig verdedigen van de eigen vlag of het buitmaken van een vijandelijke vlag afbeelden in schilderijen, tapijten of prenten om draagvlak te creëren voor nieuwe belastingen, die nodig waren de oorlogsvloot uit te breiden. De vlag op zee was bij uitstek een symbool van nationale soevereiniteit en representeerde de Nederlandse positie in de pikorde van Europese staten. Het onderzoek beoogt maritieme symboliek te integreren in de geschiedenis van de diplomatieke betrekkingen van de Republiek, te publiceren in een handboek dat in 2018 zal verschijnen bij Cambridge University Press.

Wouter de Vries, veelbelovend master student geschiedenis aan de Vrije Universiteit, gebruikte het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship voor een onderzoek naar (met name) 17de- en 18de-eeuwse landverkenningen en kustprofielen. Het doel was om beter hun belang te begrijpen voor het navigeren op zee in relatie tot andere hulpmiddelen zoals kaarten en geschreven zeilaanwijzingen. De Vries keek zowel naar de manier waarop kustprofielen werden weergegeven als naar de wijze waarop zij informatie overdroegen. Hij verwerkte de uitkomsten in zijn master thesis waarvoor hij de prijs ontving voor de beste scriptie geschreven aan de Vrije Universiteit Amsterdam in 2016.

In 2016 is geen Mr. Peter Rogaar Fellowship toegekend. De Directie der Oostersche Handel en Reederijen had deze beurs ingesteld voor driemaal binnen een periode van vijf jaar. Na toekenningen in 2013, 2014 en 2015 is het beschikbare budget besteed.

De drie fellows gaven publiekelijk inzicht in de resultaten van hun onderzoek tijdens een goed bezochte lezingenmiddag op 24 februari 2017 in Het Scheepvaartmuseum. Zij oogstten waardering voor hun presentaties van de 85 aanwezigen.

Door gebrek aan menskracht was Het Scheepvaartmuseum in 2016 niet in de gelegenheid een open werving te organiseren voor de 2017 fellowships. Vanwege de veranderingen in zijn aanstelling bij het museum legde prof.dr. J.C.A. Schokkenbroek, hoofdconservator wetenschapsprogramma's van Het Scheepvaartmuseum en bijzonder hoogleraar maritieme geschiedenis en maritiem erfgoed, Vrije Universiteit, half mei 2016 zijn taken neer als voorzitter van de selectieraad en coördinator van het Fellowships Programma. Een gerichte werving binnen het maritiem-historisch netwerk in Nederland voor een Crone Fellow, die onderzoek zou kunnen doen naar de zogenaamde Eerste Schipvaart naar Azië in 1595-97 (het onderwerp dat de museumstaf voor 2017 had geselecteerd) mislukte, omdat de beoogde hoog gekwalificeerde kandidaat tenslotte een meerjarige onderzoeksbeurs in het buitenland verkoos. Ter compensatie zullen in het voorjaar 2017 twee Warnsinck Fellows voor 2017 worden gezocht, eveneens door gerichte werving binnen het maritiem-historisch netwerk en voor onderwerpen die de museumstaf heeft geselecteerd. Prof.dr. M. van Groesen, hoogleraar zeegegeschiedenis aan de Universiteit Leiden zal deze werving en selectie coördineren.

Daarmee zet de Stichting de eerste stappen naar een herpositionering van het Fellowships Programma, waarover met de directie van Het Scheepvaartmuseum en binnen het bestuur sinds eind 2015 diverse malen is overlegd. De herpositionering beoogt financiering van de fellowships ook na 2019 veilig te stellen. Uit de pogingen die sinds 2012 zijn ondernomen is gebleken dat voortgezette financiering in de huidige opzet van het programma niet te realiseren is. De herpositionering houdt in dat de fellowships een instrument zullen worden in het creëren van een kweekvijver van jonge onderzoekers met een maritiem-historisch profiel. Dit is belangrijk, omdat de toekomst van het maritiem-historisch onderzoek onzeker geworden als gevolg van ingrijpende veranderingen in de infrastructuur van het wetenschappelijk onderzoek in Nederland, die enige jaren geleden zijn doorgevoerd. De aanwas van nieuwe generaties maritiem-historische onderzoekers stagneert.

Het Fellowships Programma zal integraal onderdeel worden van een samenwerkingsverband tussen Het Scheepvaartmuseum Amsterdam, Maritiem Museum Rotterdam en de hoogleraar Zeegegeschiedenis aan de Universiteit Leiden. Zij bundelen hun krachten om samen een nationale infrastructuur op te zetten voor wetenschappelijk onderzoek in Nederland op het terrein van de maritieme geschiedenis. Zij zijn de *founding partners* van een piramide structuur die bij elke stap in de opleiding van jonge wetenschappers (stage – post-master – promotie – post-doctor) concrete mogelijkheden en extra kansen wil creëren voor talent, dat belangstelling heeft voor de maritieme wortels van de Nederlandse samenleving. Naast de collectie in Het Scheepvaartmuseum zal voortaan ook de collectie in het Maritiem Museum Rotterdam onderwerp van onderzoek zijn. Coördinatie van werving en selectie zal worden toevertrouwd aan de hoogleraar zeegegeschiedenis in Leiden. Kandidaten van alle Nederlandse universiteiten worden actief uitgenodigd naar de fellowships te solliciteren. Deze transitie zal in de loop van 2017 zijn beslag krijgen. De externe financiers, die het Fellowships Programma tot en met 2019 ondersteunen, hebben zich met de herpositionering akkoord verklaard.

Het bestuur van de Stichting (van tenminste vier leden) bestond in 2016 uit

- dr. E.M. Jacobs, voorzitter
- drs. W.F.O. Wolters, penningmeester
- drs. H.J.A. Dessens, secretaris
- dr. F.C. Henny
- drs. C.H. Boer (tot 31 mei 2016)

De selectieraad (van tenminste drie leden) die het bestuur adviseert over de toekenning van de fellowships bestond in 2016 uit:

- prof.dr. J.C.A. Schokkenbroek, hoofdconservator wetenschapsprogramma's van Het Scheepvaartmuseum en bijzonder hoogleraar maritieme geschiedenis en maritiem erfgoed, Vrije Universiteit als voorzitter en coördinator van het Fellowships Programma (tot 15 mei 2016); en
- prof.dr. H.J.A. den Heijer, emeritus hoogleraar maritieme geschiedenis, Universiteit Leiden.

Door de ontstane situatie hoefde de raad in 2016 geen adviezen uit te brengen.

De Stichting is voor het realiseren van haar doelstelling (zonder winstoogmerk) afhankelijk van externe financiers die bereid zijn het Fellowships Programma voor één of meerdere jaren te ondersteunen. De ontvangen bijdragen worden geheel besteed aan de stipendia van de fellowships zelf. Het bestuur noch de selectieraad ontvangt enige vergoeding. Het Scheepvaartmuseum stelt (met gesloten beurs) menskracht en faciliteiten ter beschikking. De hoofdconservator wetenschapsprogramma's coördineert het programma en begeleidt de fellows. Zijn taken zijn per half mei 2016 overgenomen door de Directeur Collecties (coördinatie) en conservatoren (begeleiding). Ook medewerkers van de afdelingen bibliotheek en collectiebeheer ondersteunen de fellows tijdens hun onderzoek in de collectie. De afdeling financiën voert de administratie van de Stichting onder verantwoordelijkheid van de penningmeester. De afdeling Financiën zet betalingen klaar in het banksysteem, de penningmeester verricht de betalingen.

Dr. E.M. Jacobs
Voorzitter

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Balans per 31 december 2016

	<u>2016</u>	<u>2015</u>		<u>2016</u>	<u>2015</u>
Vorderingen	€ 13.750	€ 7.500	Eigen vermogen	€ 32.294	€ 26.044
Liquidemiddelen	€ 49.061	€ 61.899	Verplichtingen	€ 30.516	€ 43.355
	<u>€ 62.811</u>	<u>€ 69.399</u>		<u>€ 62.811</u>	<u>€ 69.399</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Staat van baten en lasten per 31 december 2016

	<u>2016</u>	<u>Begroting</u> <u>2016</u>	<u>2015</u>
Baten			
Bijdrage Vaderlandsch Fonds	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Bijdrage Vereeniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Bijdrage Dir. Oostersche Handel	€ -		€ 7.500
Bijdrage VNHSM Fellowship kring	€ 4.500	€ 3.000	€ 2.500
Bijdrage VNHSM lid	€ 10.000	€ 10.000	€ -
Giften ONRUST	€ -	€ -	€ 3.355
Rente spaarrekening	€ 201	€ 100	€ 300
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	€ 34.701	€ 33.100	€ 33.655
Lasten			
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ 24.661	€ 30.000	€ 30.000
Warnsinck Fellowship	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Mr. Peter Rogaar Fellowship	€ -	€ -	€ 7.500
Bijeenkomsten fellows	€ 1.107	€ 1.250	€ 1.840
Bestemming giften "Onrust"	€ -	€ -	€ 3.355
Bankkosten	€ 182	€ 200	€ 189
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	€ 28.450	€ 33.950	€ 45.384
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Resultaat	€ 6.251	€ -850	€ -11.729

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Toelichting op de balans per 31 december 2016

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	
Vorderingen			
Dir. Oostersche Handel	€ -	€ 7.500	
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	€ 10.000	€ -	
VNHSM Fellowship kring	€ 3.750	€ -	
Totaal vorderingen	<u>€ 13.750</u>	<u>€ 7.500</u>	
Liquidemiddelen			
Rekening courant	€ 18.331	€ 20.370	
Spaarrekening	€ 30.730	€ 41.529	
Totaal liquidemiddelen	<u>€ 49.061</u>	<u>€ 61.899</u>	
Eigen Vermogen			
Stand per 1 januari	€ 26.044	€ 37.772	
Resultaat	€ 6.251	€ -11.729	
Stand per 31 december	<u>€ 32.294</u>	<u>€ 26.044</u>	
Verplichtingen			
St Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam	€ 27.161	€ 40.000	
Reservering voor boekje "oudste scheepmodel"	€ 3.355	€ 3.355	
Totaal verplichtingen	<u>€ 30.516</u>	<u>€ 43.355</u>	
Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
Verplichting 2017, onderzoekers starten 2017			
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ -		
Warnsinck Fellowship	€ 5.000		
	<u>€ 5.000</u>		
Toezeggingen 2017 - 2019	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Vaderlandsch Fonds	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	*	*	*

*VNHSM bestuur is akkoord met het afgeven van een garantie ter hoogte van € 32.500 per jaar voor de periode 2017-2019.